



TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

Persoons
gegeven

Datum

23 februari 2024

Referentie

43418504

Bijlagen

Voornemen tot aanwijzing
stichting Leren in de
Tussenruimte

Intern OCW afgestemd

IVHO, VO, WJZ

nota

Voornemen tot aanwijzing Leren in de Tussenruimte
(Klein Amsterdam)

Aanleiding

Op 31 oktober jl. heeft de inspectie wanbeheer vastgesteld bij stichting Leren in de Tussenruimte, het bevoegd gezag van de basisschool Klein Amsterdam. Dat geeft u de mogelijkheid een aanwijzing op te leggen aan het bevoegd gezag.

Middels deze nota beslist u over het geven van een voornemen tot aanwijzing aan het bevoegd gezag van stichting Leren in de Tussenruimte.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het geven van een voornemen tot aanwijzing aan stichting Leren in de Tussenruimte.
- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de opdrachten die we met het voornemen tot aanwijzing opleggen.

Kernpunten

- Het doel van het voornemen tot aanwijzing is om het bevoegd gezag te bewegen om de door de inspectie geconstateerde tekortkomingen (en daarmee het geconstateerde wanbeheer) te herstellen. U zet de aanwijzingsbevoegdheid in omdat u er onvoldoende vertrouwen in heeft dat het bevoegd gezag dit zonder voornemen tot aanwijzing zal doen.
- Een aanwijzing is het zwaarste middel dat u tot uw beschikking heeft op het moment dat de inspectie de casus van fase D naar fase E escaleert. De casus Leren in de Tussenruimte bevindt zich op dit moment in fase E.
- De inspectie trekt in het rapport de conclusie dat sprake is van wanbeheer op grond van financieel wanbeleid en op grond van *langdurig* nalaten maatregelen te treffen voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs.
-

- Kern van de zaak is dat het bevoegd gezag van stichting Leren in de Tussenruimte met te weinig urgentie werkt aan het herstellen van de door de inspectie geconstateerde gebreken, herstel van zowel het wanbeheer op het gebied van de onderwijskwaliteit als de financiële situatie van de stichting. Ook wordt er met te weinig urgentie werk gemaakt van het voorbereiden van alternatieve scenario's gericht op sluiting, overdracht of fusie van de school, indien herstel niet mogelijk blijkt.
- Gesprekken tussen OCW en stichting Leren in de Tussenruimte, evenals de rapporten van de inspectie en gesprekken met inspectie en gemeente Amsterdam bevestigen het ontbreken van urgentiegevoel bij het bestuur.
- Op 13 februari 2024 heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen OCW, gemeente Amsterdam en de nieuwe interim-bestuurder **Persoonsgege**. Ons beeld is naar aanleiding van dit gesprek niet veranderd.
- Het voornemen is al in voorbereiding sinds december. Indien u akkoord gaat, zal het voornemen tijdens het eerstvolgende gesprek op 5 maart mondeling met het bestuur worden gedeeld en meteen daarna per post worden verzonden. De aanwijzing eerder opleggen was niet haalbaar; langer wachten is niet wenselijk gezien de zorgelijke situatie.
- Met een aanwijzing worden opdrachten gegeven aan een schoolbestuur. In het voornemen tot aanwijzing voor Leren in de Tussenruimte zijn drie opdrachten opgenomen met elk een eigen deadline. In bijlage 1 worden de uitgewerkte opdrachten weergegeven.
 - Een realistisch en haalbaar herstelplan opstellen (na 4 weken aanleveren, maandelijks verslaglegging);
 - Aantonen dat het personeel in bezit is van de juiste verklaring omtrent gedrag (hierna: VOG)(na 1 week overzicht aanleveren, na 6 weken ontbrekende VOG's herstellen); en
 - De minister maandelijks inzicht geven in de financiële situatie.
- Met het voornemen tot aanwijzing beogen we het bestuur te bewegen om het herstel serieus ter hand te nemen, de veiligheid van leerlingen te waarborgen en tegelijkertijd aan te sturen op het daadwerkelijk onderzoeken van alternatieve scenario's naast herstel. Dit om te voorkomen dat de leerlingen van Klein Amsterdam langdurig slecht onderwijs krijgen. Ook willen we zekerheid dat al het personeel over de juiste VOG beschikt.
- Omdat dit een *voornemen* tot aanwijzing betreft, wordt de Kamer nog niet geïnformeerd. De stichting kan immers nog binnen vier weken een zienswijze indienen. Bij het geven van een eventuele *definitieve* aanwijzing informeren we de Kamer middels een Kamerbrief.
- Eerder is al in gesprekken met het bestuur en in een Kamerbrief aan de Tweede Kamer aangegeven dat u zich beraadt op vervolgstappen en dat een aanwijzing tot de mogelijkheden behoort.
- We verwachten dat het bestuur een kritische zienswijze zal indienen en juridische stappen zal zetten tegen de aanwijzing.

Toelichting

Datum

23 februari 2024

Achtergrond van basisschool Klein Amsterdam

- Stichting Leren in de Tussenruimte is het bevoegd gezag van basisschool Klein Amsterdam. Klein Amsterdam is in 2018 opgericht na een scholenwedstrijd van de gemeente Amsterdam. De stichting kent een two-tiermodel, met een raad van toezicht en een (directeur-)bestuurder.
- De huidige bestuurder **Persoonsgegevens** werkt sinds 1 februari 2024 op interim-basis voor de stichting en is de derde bestuurder in een jaar tijd. Tussen 6 november 2023 en 31 januari 2024 was dhr. **Persoonsgegevens** interim-bestuurder.
- In april 2023 deed de inspectie onderzoek bij Klein Amsterdam en Stichting Leren in de Tussenruimte. In het rapport van het kwaliteitsonderzoek van 22 juni 2023 heeft de school Klein Amsterdam het oordeel 'Zeer zwak' gekregen. Het bestuur kreeg in het rapport van 26 juni 2023 het eindoordeel 'Onvoldoende'. In het najaar van 2023 werd opnieuw onderzoek gedaan en constateerde de inspectie dat sprake was van wanbeheer op grond van financieel wanbeleid en het nalaten de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen (artikel 153, tweede lid, onder a en onder b, WPO).
- De inspectie heeft de casus geëscaleerd van fase D naar fase E. Daarmee heeft OCW de regie over deze casus. U heeft de Kamer inmiddels twee keer geïnformeerd over uw zorgen ten aanzien van Klein Amsterdam¹.
- Vanwege de zorgen over de instelling heeft de toenmalige bestuurder mevr. **Persoonsgegeev** in september 2023 een voorgenomen besluit tot sluiting genomen. Zij is vervolgens vertrokken. Haar in november aangetreden opvolger dhr. **Persoonsgegeev** heeft dat voorgenomen besluit tot sluiting ingetrokken.
- In navolging van de voorgenomen (en vervolgens niet geëffectueerde) sluiting is er door het plaatsingsbureau van de gemeente Amsterdam in oktober 2023 een proces van herplaatsing van de leerlingen gestart. De ouders van 189 leerlingen hebben een herplaatsingsaanbod ontvangen, dat door de ouders van 68 leerlingen is geaccepteerd. Zij zijn per 1 januari 2024 naar andere scholen overgestapt. Op dit moment heeft Klein Amsterdam 151 leerlingen.
- Mede vanwege deze voorgenomen sluiting heeft de school – naar eigen zeggen – weinig gedaan om herstel in gang te zetten. De plannen die tot nu toe met de inspectie zijn gedeeld, ook sinds is besloten de school open te houden, bieden te weinig houvast om het herstel te monitoren. Dit is ook gebleken uit het meest recente voortgangsgesprek dat de inspectie en het bestuur van Klein Amsterdam op 12 januari 2024 hebben gevoerd.

Financiële situatie van de stichting baart grote zorgen

- De instelling had gedurende verschillende perioden geen duidelijk beeld van de inkomsten en uitgaven. Ook had het bestuur geen zicht op verschillende uitgaven en kon het geen actuele liquiditeitsprognose aanleveren bij de inspectie.

¹ Kamerstukken 31-293, no. 708 en 31-293, no. 713

-

Datum

23 februari 2024

- De school heeft op dit moment 151 leerlingen, doordat per 1 januari 68 leerlingen de school hebben verlaten. Dat betekent dat de stichting vanaf volgend schooljaar flink minder inkomsten heeft, terwijl er een grote herstelopgave ligt die in de regel om investeringen vraagt.
- Op 1 oktober 2025 moet de school aan de stichtingsnorm van 323 leerlingen (gemeente Amsterdam) voldoen om bekostiging te blijven ontvangen. Dat betekent dat er op het gebied van groei een grote opgave ligt. Het bestuur heeft zelf aangegeven deze groei niet realistisch te vinden, maar acht het tegelijkertijd wel realistisch de school open te kunnen houden (eventueel onder de vlag van een ander bestuur).
- Op 15 februari 2024 heeft DUS-I de aanvraag van de school voor de subsidie basisvaardigheden buiten behandeling gesteld. De school had niet op tijd de voor de beoordeling vereiste informatie aangeleverd.

Acties OCW

- OCW en Inspectie vormen sinds november 2023 een interventieteam. Dit wordt voorgezeten door **Persoonsgegevens**.
- Op 12 december 2023 en 13 februari 2024 hebben er twee gesprekken plaatsgevonden tussen OCW en het bestuur van Klein Amsterdam (respectievelijk voormalig directeur-bestuurder **Persoonsgegevens** met **Persoon** en **Persoonsgegevens**; en huidige interim-bestuurder **Persoonsgegevens** met **Persoons** en **Persoon** **Persoonsgegevens**).
- Op 5 maart aanstaande vindt er een nieuw gesprek plaats tussen **Persoons** en **Persoonsgegevens** en het bestuur van Klein Amsterdam. In dit gesprek zal het bestuur – indien u akkoord gaat - worden geïnformeerd over het voornemen tot aanwijzing. Daarna wordt ook het formele voornemen tot aanwijzing aan het bestuur verzonden.

Afstemming met andere belanghebbenden

- De inspectie is uitgebreid betrokken en heeft op meerdere momenten input geleverd voor de aanwijzing.
- De Landsadvocaat heeft op meerdere momenten feedback geleverd op de tekst van de aanwijzing.
- Er is goed contact met de gemeente Amsterdam over deze casus. De gemeente is mondeling geïnformeerd over dit voornemen tot aanwijzing en heeft op meerdere momenten informatie aangeleverd.

Juridische afwegingen achter het voornemen tot aanwijzing

-

-
-
-



Datum
23 februari 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In het kader van procesbelang kan de informatie onder het kopje 'Juridische afwegingen achter het voornemen tot aanwijzing' en de informatie over de gemeente Amsterdam niet openbaar worden gemaakt.

Bijlage 1. Opdrachten in de aanwijzing

Datum

23 februari 2024

- I. a. Het bestuur levert binnen vier weken na dagtekening van de aanwijzing een realistisch en haalbaar integraal herstelplan aan. Het herstelplan richt zich op herstel van de onderwijskwaliteit, het opheffen van financieel wanbeleid, de financiële situatie, het uitwerken van alternatieve scenario's en de duurzame invulling van de functie van bestuurder.

Het herstelplan is niet gebonden aan een bepaald format, maar dient in ieder geval de volgende elementen te bevatten:

1. een weergave van de huidige problematiek;
2. een analyse van deze problematiek, de oorza(a)k(en) en componenten ervan, zo mogelijk in onderlinge samenhang;
3. de actuele status van alle hierboven genoemde elementen;
4. de noodzakelijke concrete verbeteringen met betrekking tot de hierboven genoemde elementen;
5. een overzicht van de concrete acties, nodig om de verbeteringen te realiseren;
6. de momenten waarop de verschillende acties ondernomen/gereed moeten zijn;
7. een uitgesplitste raming van de verwachte kosten en opbrengsten van het herstelplan;
8. een bijgestelde liquiditeitsbegroting per maand voor (minimaal) de eerste 12 maanden waarin de kosten en opbrengsten van het herstelplan op een inzichtelijke manier zijn doorberekend;
9. een bijgestelde meerjarenbegroting voor minimaal de komende 3 jaar waarin de kosten en opbrengsten van het herstelplan op een inzichtelijke manier zijn verwerkt;
10. een beschrijving van de scenario's waarin de school moet worden overgedragen aan een ander bestuur of gesloten moet worden, de daarin te ondernemen stappen, waaronder het op orde krijgen van de onderwijskundige rapporten, inclusief een tijdspad voor die stappen;
11. een beschrijving van de voorgenomen invulling van de functie van bestuurder van de school; en
12. een ondertekening voor akkoord van het plan door het bestuur.

b. Het integrale herstelplan behoeft mijn goedkeuring. Ik leg het plan ten behoeve van die goedkeuring voor aan de inspectie, die een inschatting maakt van de haalbaarheid ervan.

c. Het bestuur geeft uitvoering aan het herstelplan en houdt mij maandelijks vóór de tiende van de maand op de hoogte van de voortgang daarvan.

- II. a. Het bestuur maakt binnen een week na dagtekening van de aanwijzing inzichtelijk welke personeelsleden die in dienst zijn van stichting Leren in de Tussenruimte, dan wel welke personen die op andere basis werkzaamheden verrichten voor stichting Leren in de Tussenruimte in het bezit zijn van een VOG met het juiste

screeningsprofiel. Hiertoe wordt aan mij een lijst overgelegd van het personeel dat in loondienst is en het personeel dat niet in loondienst is en afschriften van de VOG's.

Datum
23 februari 2024

b. Mocht op de lijsten, bedoeld onder a, een personeelslid voorkomen dat niet in het bezit is van een VOG voor onderwijs, dan zorgt het bestuur er binnen 6 weken na dagtekening van de aanwijzing alsnog voor dat alle personeelsleden in het bezit zijn van een VOG. Tot die tijd mag door het betreffende personeelslid, of de betreffende personeelsleden, in ieder geval geen werkzaamheden verrichten waarvoor de VOG vereist is. Dit zou in strijd zijn met de artikelen 3, eerste lid, onder a, 3a, eerste lid, onder a en 32, tweede lid, onder a van de WPO.

III. Het bestuur geeft mij, gedurende de uitvoer van het herstelplan, maandelijks inzicht in de financiële continuïteit van de stichting. Hiertoe stuurt het mij vóór de tiende van de maand van de volgende stukken:

- a. een maandelijksse liquiditeitsprognose en realisatie, inclusief de voorlopige balans en resultatenrekening. Daarvan maakt ook een verklaring en duiding bij de verschillen tussen prognose en realisatie en bij verschillen ten opzichte van voorgaande prognoses deel uit;
- b. een kopie van de relevante recente bankafschriften van de stichting in de voorafgaande maand, zodat de liquide middelen ook op die wijze kunnen worden vastgesteld; en
- c. de jaarstukken, inclusief de accountantsverklaring, zodra deze beschikbaar zijn, maar uiterlijk op 1 juli. Hiermee moet worden aangetoond dat het bestuur voldoende zicht heeft op de inkomsten en uitgaven van de stichting.

Bijlage 2. De aanwijzingsbevoegdheid conform de WPO

Datum

23 februari 2024

- Conform artikel 153, eerste lid WPO kan de Minister, indien er sprake is van wanbeheer, het bevoegd gezag een aanwijzing tot het nemen van een of meer maatregelen.
- Sinds de invoering van de Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium (2023) is niet enkel sprake van wanbeheer bij *ernstig* nalaten maatregelen te treffen voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs, maar ook bij *langdurig* nalaten. Bovendien is met deze wet de eis vervallen dat de kwaliteit van het stelsel door het wanbeheer in gevaar is. Hierdoor kan nu ook in het geval van Klein Amsterdam een aanwijzing worden opgelegd.
- Het doel van een aanwijzing is het bevoegd gezag te bewegen maatregelen te nemen die leiden tot herstel van tekortkomingen en beëindigen van wanbeheer.
- De opdrachten in een aanwijzing bevatten termijnen waarbinnen moet worden voldaan aan de opdracht. Wanneer hier niet aan wordt voldaan, kan een bekostigingssanctie worden opgelegd. Hierover neemt u een apart besluit.
- Het bestuur heeft de mogelijkheid om binnen vier weken een zienswijze in te dienen op het voornemen tot aanwijzing. OCW reageert op de zienswijze in de definitieve aanwijzing, die waar nodig wordt aangepast.
- Gedurende de looptijd van het voornemen tot aanwijzing kunnen één of meerdere van de opdrachten in de aanwijzing al worden opgevolgd. Deze zullen vervolgens niet in de definitieve aanwijzing terechtkomen.
- Op dit moment is er één andere lopende aanwijzing bij een andere school. Deze is in november 2022 opgelegd aan stichting Islamitische School Amsterdam (hierna: ISA) wegens financieel wanbeheer. Deze aanwijzing is gericht op het versterken en professionaliseren van het bestuur. Omdat ISA niet aan de opdrachten heeft voldaan, heeft u een bekostigingssanctie opgelegd.